

www.DirectieveTherapie.nl

Dank voor uw download

U kunt er natuurlijk uit citeren, graag zelfs, maar dan wel met bronvermelding. U mag dit artikel ook ruimhartig verspreiden mits het niet voor commerciële doeleinden is. In die gevallen pas na onze schriftelijke toestemming.

Opname in bloemlezingen en readers moedigen wij aan, maar wel graag eerst even overleggen.

Alle rechten van de artikelen liggen bij
de Stichting Cognitie en Psychose.

Voor alle vragen:
info@gedachtenuitpluizen.nl

Ten geleide

Alfred Lange

Welkom bij het derde nummer van 2007.

Ad Kaasenbrood heeft ons verlaten. In zijn werksfeer hadden zich enkele veranderingen voorgedaan, waardoor hij zich al een tijdje had bezonnen op de vraag of hij het redactiewerk niet moest beëindigen. Hij heeft de knoop doorgemaakt en met ingang van dit nummer maakt hij geen deel meer uit van de redactie. Wij vinden dit jammer. Dat is logisch, want wij lijden aan verlatingsangst. Maar er is meer: hij had, als een puur praktische psychiater, een aparte en gewaardeerde inbreng. Hulde daarvoor en veel dank. Hij zal zoals zoveel van zijn voorgangers 'verhuizen' naar de redactieraad. U houdt dus – zij het indirect – contact met hem.

Bij een vertrek hoort een nieuwkomer. Mark van der Gaag, die onlangs zijn oratie hield over het nut van cognitieve gedragstherapie bij de preventie van psychosen, verlaat de redactieraad en wordt lid van de redactie. Wij kennen hem allang als een productieve, prettige en scherpzinnige collega, en ook als een scherpe reviewer van ingestuurde manuscripten. Die reviews waren soms zo scherp dat wij bang waren dat hij niet op ons verzoek om lid te worden van de redactie zou ingaan. Onze vrees bleek totaal ongegrond. Wij belden hem, legden ons verzoek voor en nodigden hem uit om erover na te denken. Dat laatste was niet nodig. Hij wist het meteen. Hij vindt Dth een leuk blad en ons een leuke redactie. Wij begonnen er bijna van te blozen. We hebben een vriend binnengehaald. Welkom Mark!

En dan nu naar het nummer: er komt steeds meer discussie over het beroemde, soms beruchte, uitdagen. Het is toch niet het panacee voor alles. Wij wisten natuurlijk allang dat simpele gedragsinterventies soms veel aantrekkelijker zijn, maar ook binnen de reguliere cognitieve gedragstherapie komen er weer meer geluiden die dit bevestigen. De interventies worden dan wel deftiger benoemd, bijvoorbeeld als 'behavioral activation'. *Gitty de Haan, Mark van der Gaag* – ja, hij al meteen – en *Kees Korrelboom* beargumenteren ons punt aan de hand van weer een ander begrip: Competitive Memory Training (COMET). Door specifieke ervaringen te creëren worden andere geheugenstromen geactiveerd. Dit bereik je niet met uitdagen. Bij angst, depressie en gedragsstoornissen zijn hiermee al positieve ervaringen opgedaan. De auteurs analyseren hoe het theoretisch in elkaar zit en laten zien hoe het werkt – mede aan de hand van een gevalbeschrijving.

Ger Keijsers, Caroline Vossen en *Lam Keijsers* hebben een nieuw boek geschreven, dat in zijn geheel is gewijd aan een onderwerp dat ons na aan het hart ligt: motiveringsstrategieën. Het boek zal binnenkort verschijnen,¹ reden voor ons om beslag te leggen op een van de kernhoofdstukken: 'De volhardingsfase: motiveren bij lopende behandelingen'. Het hoofdstuk bevat nuttige tips, die een aantal van ons misschien al toepast, maar het is erg nuttig om ze weer eens op een rijtje gezet te zien, met aansprekende voorbeelden.

In het volgende artikel breken *Dorine van Driel, Peter Hilderink, Suzanne de Bakker, Carolien Benraad* en *Anne Speckens*, juist weer een lans voor het pure cognitieve uitdaagwerk. Het gaat bij hen specifiek over oudere mensen. Zij beschrijven een groepsbehandeling waarin het disfunctioneel attribueren van onverklaarde lichamelijke

klachten van ouderen centraal staat. De behandeling en het onderzoek staan nog in de kinderschoenen, vandaar dat de auteurs spreken van een 'pilotstudie'.

Martin Appelo en *ondergetekende* hebben begin van dit jaar gezamenlijk de Korte Klachten Lijst gepubliceerd.² Een verbazend handig alternatief voor lange vragenlijsten als de SCL-90.³ Zij vatten nu in Dth het onderzoek samen naar de bevindingen met deze lijst en met een door Martin Appelo geproduceerde lijst die als de tegenhanger kan worden beschouwd: de Positieve Uitkomsten Lijst, PUL.⁴ Indien gezamenlijk afgenomen heeft men in kort tijdsbestek zicht op psychisch lijden, autonomie en sociaal optimisme.

Marc Verbraak behoedt u voor het misverstand dat persoonlijkheidstests bijdragen aan de kwaliteit van behandelingen. Dat spaart weer tijd uit.

In het vorige nummer liet Martin Appelo zijn kritische licht schijnen op het boek van Steven Hayes et al. over 'acceptance and commitment therapy' ofwel 'Uit je hoofd, in het leven'. Dit viel in minder goede aarde bij Marco Kleen en enkele van zijn collega's. Zij vroegen en kregen ruimte in dit nummer om hun bezwaren kenbaar te maken. Martin Appelo mocht er een nawoord aan wijden en hiermee is de discussie wat ons betreft gesloten.

Jeroen Ruwaard en *Alfred Lange* hebben zich geschaard in het rijtje van critici van de oude Isaac Marks. Zij zijn diep teleurgesteld in het review-boek dat hij heeft geproduceerd over internettherapie, terwijl zij er zoveel goeds van verwachtten. Als we hen mogen geloven, en dat doen we, is het boek qua kwaliteit bar en boos.

Nee, dan hebben Marisa Donner-Quanjer en Chrisje van Gogh het heel wat beter gedaan. Hun boekje over de bestrijding van burn-out oogst bij de reviewer, *Hanneke Buis*, weliswaar enige kritische kanttekeningen, maar toch voornamelijk lof.

Noten

- 1 Keijsers, G., Vossen, C., & Keijsers, L. (in druk). *Motiveringsstrategieën in de ambulante psychotherapie*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- 2 Lange, A. & Appelo, M.T. (2007). *De Korte Klachten Lijst (KKL)*. Handleiding. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- 3 Arrindell, W., Boomsma, A., Ettema, H., & Stewart, R. (2004). Verdere steun voor het multidimensionale karakter van de SCL-90? *De Psycholoog*, 39(7/8), 368-370.
- 4 Appelo, M.T. (2005). *Positieve Uitkomsten Lijst (PUL)*. Handleiding. Nijmegen: Cure & Care Publishers.